

Jugoslovański regent princ Pavel in romunski kralj Karol sta se mudila te dni v Londonu, kjer sta baje dobila veliko finančno posojilo za svoje načrte. Ves uspeh pa bi bil seveda odvisen od trdne gospodarske in politične povezanosti prej imenovanih podonavskih in balkanskih držav.

Argentinske vesti

Dr. Ortiz v Rosariu

Santafeska provincijalna vlada je povabila predsednika republike v Rosario, da bi prisostvoval otvoritvi raznih javnih poslopij, kakor n. pr. poštne in brzojavne palače. Dr. Ortiz se je povabilu odzval in se je v četrtek odpeljal. V Rosariu so ga slovesno sprejeli. Vsi uradi, šole in trgovine so bile zaprte ter je bila tudi zato udeležba prebivalstva pri sprejemu izredno velika.

PROSLAVA OBLETNICE USTANOVITVE MESTA LA PLATE

Z veliko slovesnostjo so v La Plati praznovali 56-letnico postanka tega mesta. Proslava se je pričela v petek prejšnjega tedna ter je trajala še v nedeljo. Razen civilnih oblasti provincije se je te slovesnosti udeležil tudi državni predsednik dr. Ortiz s svojimi ministri. V nedeljo je bil državni predsednik gost guvernerja dr. Fresca.

ŽELEZNI RUJNOSTI SO ODKRILI V MENDOZI

V Auel Medio, oziroma sedaj Hierro Indio, so te dni našli bogat rudnik magnetnega železa. Ruda vsebuje 94% čistega železa.

DOBRA LETINA PŠENICE

Letos je pšenica posebno dobro obrodila v vseh izvoznih državah, razen severne Afrike, katera ima približno tako letino kakor lani. Splošno je letos letina pšenice za 5 do 10 % večja kakor je bila leta 1936, ko se je največ pšenice pridelalo. Cene na svetovnem trgu so radi tega padle in argentinska vlada je sklenila pomagati tukajšnjim poljedelcem z določitvijo najnižjih cen za pšenico in lan. Kakor smo že pojasnili, bo vlada po teh najnižjih cenah, 7 pesov za kv. pšenice in lan po 13 pesov za 100 kg, kupovala od poljedelcev ter potem naprej prodajala z zgubo, ki jo bo krila z dohodki od povečane davka na uvoz.

ŽENA MORILKA

Okrog 10 ure zvečer, prejšnjega četrтка, so sostanovale hiše št. 135 ulice Esmeralde zaslišali zaporedoma pet strelcev, ki so bili izstreljeni v stanovanju 34-letne vdove Manuele Torres. Poklicali so policijo, nakar so skupno vdrli v stanovanje. V jedilnici so našli na tleh ležati truplo moškega, v katerem so spoznali odvetnika Armanda Zanottija. Imel je pet težkih ran na raznih krajih telesa. Nekaj metrov dalje pa je ležala v zadnjih zdihljajih tudi Emanuela, ki je še držala revolver v roki, iz katerega si je pognala zadnjo kroglo v glavo. Kaj je bilo vzrok, da je Torres sklenila odvetnika umoriti, se še zagotovo ne ve. Znano pa je, da je Emanuela revolver, s katerim je umorila odvetnika in sebe, izmaknila svojemu bratranecu, policaju Rogelio Garibottu.

STRAŠNA RODBINSKA DRAMA

Vpokojeni železniški uradnik, Rafael Chulibert iz Bragada, kateremu je pred nekaj leti umrla žena in mu pustila dva sina, 20-letnega Rafaela in 18 let starega José Mario, se je zagledal v vdovo Manuella Arneal ter se z njo poročil. Ta udova mu je pripeljala v zakon 3 otroke 2 hčerki in 1 sina. Ena od hčera pa se je pred nedavnim usmrtila. V Bragadu je imel Chulibert malo trgovino, ki je dobro uspevala, toda zadnje čase je šlo vse slabo. Sosedje trdijo, da je Chulibert imel razmerje z neko poročeno ženo. Pri takem prepovedanem sestanku ju je zalotil mož. Chulibertu se je posrečilo uteči, dočim je varani mož ženo ubil.

Od tedaj pa Chulibert ni bil več miren, vendar pa si ni nihče predstavljalo, da bo kaj takega izvršil, kar je v četrtek zvečer. Povabil je namreč svojo ženo in hčerko Adelaido, staro 28 let, na sprehod. Ko so bili kako tri legve oddaljeni od stanovanja, je potegnil iz žepa revolver ter ustrelil ženo in hčer. Razen tega pa ju je še večkrat zabodel z nožem. Ko je to doveril, se je vrnil domov, kjer so ta čas že spali sinovec Pedro in njegova prava sinova, ki niso ničesar slutili o groznem očetovem dejanju. Chulibert je izvršil tu še tretji

umor. Ustrelil je spečega Pedra, nakar si je še sam vzel življenje. Čudno pri tem je, da ni umoril tudi svojih sinov, kakor tudi to, da sinova nista slišala strela, ki ga je oče oddal na Pedra. Policija se zelo trudi, da bi dognala vzrok te strašne drame, toda bo menda ves trud zaman, kajti tisti, ki bi znali to zagotovo rešiti, so mrtvi.

ŽIDJE V BUENOS AIRESU PROTESTIRAJO

Radi preganjanja, ki ga trpe židje v Nemčiji, so tukajšnji židje proglasili "Tedensko žalovanje". V ponedeljek so bile vse židovske trgovine zaprte. Tudi v drugih židovskih podjetjih je delo počivalo. Z ozirom na to postopanje židov, je posegla vmes policija, ki si je zaznamovala židovska podjetja in trgovine, ki so v ponedeljek v protest proti nacističnemu nasilju napravili njihovim bratom ustavile vsako delovanje.

POVRATNIKI V DOMOVINO BODITE PREVIDNI

Kr. jugosl. poslaništvo v Buenos

Airesu opozarja vse one izseljence, ki potujejo v domovino za stalno ali samo začasno, da nimajo denarja pri sebi, ampak da ga pošljejo v pošto hranilnico ali na kako banko, najboljšo v kako državo. Tudi naj ne drže denarja doma, ampak naj ga vložijo ravno tako v kako zanesljivo hranilnico ali kako državno banko.

Dolžnost poslaništva opozoriti povratnike je radi tega, da ne bi se dogodilo tako, kakor se je dogodilo v vagonu vlaka med Zagrebom in Beogradom izseljencu Pavlu Slapčeviću iz Jukinice, ki je obesil suknjo v vagonu na obešalo. V žepu suknje je imel ves svoj težko zasluženi prihranek mnogih let — 150.000 dinarjev, kateri denar mu je bil ukraden, ko se je nekoliko odstranil v hodnik vagona. Zadeva je bila takoj javljena žandarmeriji, toda tatu nisu dobili. Zatorej povratniki, pozor!

DEKLICA UGRABLJENA

Marta Ofelia Stutz, stara 9 let in stanujoča pri svojih starših v Cordobi, je končala šolsko leto z dobrim uspehom. Zaprošila je tedaj, bilo je v soboto, svoja roditelja, da bi smela

Minister dr. Cankar s Punčecom in Palado in drugimi člani kolonije

si kupiti neko otročjo revijo, kar so ji seveda radi dovolili. Dekletce je odšlo k bližnjemu kiosku, kjer je v resnici kupilo revijo, a domov se ni več vrnilo. Vse poizvedbe za dekletom so bile do sedaj zaman. Policija iz vseh provinc je na nogah, da bi izsledila ugrabitelja, oziroma našla malo Marto. Širile so se vesti, da so videli sumljiv avto na pot proti provinci La Rioja. Dalje zopet proti Stgo. del Estero. Policijski komisar, ki se je podal v Cruz del Eje, je izvedel, da je vozil tam skozi avto, v katerem so bili 4 moški in 1 deklica. Radi teh govoric je policija zasedla vse ceste in pota ter je komisarju Carceyllji uspelo dohiteti ta sumljiv avto, kar pa se je izkazalo, da je to pošena družina, ki je napravila izlet, katerega se je udeležila tudi hčerka. Policija preiskuje še nadalje in je upati, da bodo žalostni starši hčerko dobili nazaj živo, za katero so voljni dati svoje premoženje.

DVA INDIJANCA UBITA V CHACU KU

Znano je v kako težkem položaju se nahajajo Indijanci v Chacu in Formozu. Tako ni čuda, če napadejo tu pa tam kako trgovino ali veleposelstva, kjer dobijo obleko in živež, da na ta način oblečajo in prehranijo svojo družino. Bogataši pa nimajo srca za te trpine in kličejo žandarmerijo in vojaštvo nanje. Te dni sta se priplazila dva Indijanca na posestvo Francisca Suarez v Coloniji. Ko sta ravno raztelesovali kravo, ju je zalotil Suarezov delavec Salvatierra. Indijanca sta hotela zbežati, toda Salvatierra je oba ustrelil.

RAZNE VESTI

V Leitmericah je nemška policija prijela svetovnoznane industrijalca Bat'o, ki so ga osumili tihotapstva. Pri njem so našli 164.000 liber šterlingov.

Samostan Saint Lambrecht na Štajerskem, so nemške oblasti zaplenile. Ta samostan je imel v svoji posesti ogromna posestva.

V Rusiji so bili obsojeni na smrt in ustreljeni trije člani protirevolucionarne organizacije, ker so ubili nekega strojnika. Obsojeni so izjavili, da so pričakovali izbruh vojne med Rusijo, Nemčijo in Japonsko, pa so jima hoteli nuditi svojo pomoč.

Radi veleizdaje sta bila v Ploetzen See v Nemčiji, obglavljena Erich Bodach in Alfred Kofer. Na smrt pa je bil obsojen radi umora tudi Hans Hahn, star šele 19 let.

Norveška kraljica Maud, ki se je nahajala v londonski kliniki, kjer je bila pred kratkim operirana, je v ponedeljek, zadeta od kapi nenadoma umrla.

Sudetski Nemci volilci, nastanjeni v Jugoslaviji, so bili pozvani na nemška poslaništva, kjer so dobili gla-

sovnice, da se udeležijo državnozbornih volitev, ki se bodo vršile v nedeljo 4. decembra. Sudeti iz Jugoslavije bodo volili v Gradcu.

Ko se je italijansko letalo vračalo iz Monakovega, je na Koroškem pri Winklerju padlo na tla ter so se pri tem 4 osebe ubile, drugi pa so bili težko ranjeni.

Kemal Ataturk, državni predsednik in preosnovatelj Turčije je pred kratkim umrl. Za njegovega naslednika je narodna skupščina imenovala Izmeta Inenija, velikega prijatelja pokojnega Ataturka.

Ogrska vlada, ki je izgnala Čehe iz po Madžarih zasedenih krajev jim ni dovolila, da bi se smeli spet vrniti, da bi vzeli svoje imetje s seboj. Z ozirom na to, pa je dala češka vlada zapleniti premoženja Ogrov, da bo s tem pomagala izgnanim Čehoslovakom.

Radi povodni, se je most čez reko Torre pri Vidmu (Udine) zrušil, ko je ravno vozil čez potniški vlak. Dva vagona sta zdrknila v reko ter so štiri osebe utonile, 15 pa je bilo ranjenih. Iščejo pa še nadalje po reki, ker domnevajo, da je moralo biti v vagonih več oseb.

Sodišče v Varšavi je obsodilo 34 oseb radi komunistične propagande v armadi, ki se nanaša na 2 in 15 let ječe. V Voliniji, v Kovetu pa je sodišče obsodilo 2 ženski na pet let ječe, ker so nabirale prispevke za republikansko Španijo.

Italijanske oblasti bodo izgnale iz Italije, dopisnika severnoameriškega lista "Chicago Daily", Franka Smothersa. Te dni bo moral Smothers zapustiti Italijo.

TAT PREBUDIL NAVIDEZNO MRTVO

Iz Helsinski poročajo tole zgodbo: 50 let stara bogata vdova v mestecu Tamerfors je te dni šla ob tamkajšnjem jezeru na sprehod. Po nesreči je padla v jezero, odkoder so jo sicer naglo potegnili na suho, vendar je niso mogli več obuditi. Zdravnik pje ugotovil smrt, nakar so jo v njeni vili dali na mrtvaški oder.

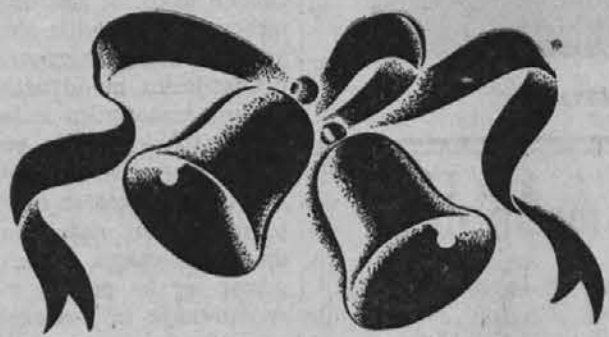
Nočno stražo pri mrtvi gospodinjji je imel eden izmed služabnikov. Temu se je škoda zdelo, da bi bila z mrtvim pokopana tudi dragocena biserna verižica, ki jo je mrtva imela okoli vratu. Pripravljen je imel ponarejen biserni niz, ki ga je hotel mrtvi obesiti okoli vratu, medtem ko bi bil prave bisere skril. Bil pa je neroden ter je pri tem delu prevrnil svečnik, ki je z velikim truščem padel na tla. Ta ropot je menda prebudil mrtvo, ki je vstala in pogledala, kaj se dogaja. Služabnika je ta pogled tako pretresel, da je omedlel in nezavesten obležal. Služabnika so preepeljali v bolnišnico, gospa pa je vstala in si je kmalu opomogla od svojega strahu, ko je videla, kako in kaj je bilo z njo.

ZA BOŽIČNE PRAZNIKE

NAJPRIMERNEJŠE IN NAJVARNEJŠE NAKAZOVATI DENAR V JUGOSLAVIJO IN ITALIJO

POTOM

BANKE DE BOSTON

Naš način nakazovanja Vam zagotovi, da je prejeti nalog izvršen brez kakih izgub za Vas. Nakazani denar bo izročen prejemniku v gotovini brez stroškov ali odbitkov. Mnogi Vaši prijatelji se poslužujejo našega zavoda. Vprašajte jih, pa se obrnite na naš JUGOSLOVANSKI ODDELEK osebno ali pismeno.

Uradne ure so od 9 do 18 in od 8.30 do 11 ob sobotah.

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99 — Bm é. MITRE 562

PUEYRREDON 175

Avda. Gral. Mitre 301 (Avellaneda), Córdoba 1223 (Rosario)

POVERJENJE — VLJUDNOST — SIGURNOST — BRZINA

Palača v Zagrebu kjer je bila proglašena neodvisnost Jugoslovancov

Vesti iz organizacij

PRVI VELIKI PIK-NIK

PRIREDI

društvo "Slovenski Dom"

V NEDELJO DNE 11 DECEMBRA

v San Isidru

ODBOR

IZ ROSARIA

Najlepša vam hvala

Odbor Slovenskega del. društva Triglav se najtopleje zahvaljuje vsem, ki so pomagali graditi društveni dom. Posebna hvala pa darovalcem opek (ladrillos). Do sedaj so darovali opeko sledeči rojaki:

Franc Sirk 2000, Pavle Simčič, Leopold Brezavšek in Valentin Bizjak po 1000, Ivan Vidmar in Lojze Bratina po 500, Leopold Ščurk in družba 1000 opek in tri vozove "kakotov".

Ostali prijatelji našega društva pa ponovno kličemo: pridite nam na pomoč. Vsi ste vabljeni, prav vsi, kajti društveni dom je namenjen vsem Slovincem. Vsak malo in po svojih močeh, pa bo društveni dom hitro dograjen. Delamo vsako soboto popoldne in ob nedeljah dopoldne. Pridite nam pomagat!

Ne ozirajte se na one redke, ki znajo samo zabavljati, kar je tudi najlažje. Oni, ki nimajo smisla za drugega kot za lastna usta in žep ter komodnost, ne bodo prišli daleč, kajti naša delavska bodočnost je samo v skupnosti. Če se bomo Slovenci bali družiti se s Slovinci, ne bomo dosegli mnogo ne kot poedinci in še manj kot celota. Današnji časi in še posebej izseljenstvo potrebuje vztrajnih ter energičnih ljudi, ki se upajo postaviti kakršnim koli oviram naproti. Kdor pa se sam podcekuje, ga tudi drugi ne bodo cenili in vpoštevali.

Res je, da vsi ljudje nismo enakega mišljenja, a to nas delavce ne sme razdvajati. Res pa je tudi, da če bi se ne žrtvovalo nekaj idealnih ljudi za našo skupno stvar, bi delavstvo nikoli nič svojega ne imelo.

Vse ovire in nesporazumljenja bodo sčasoma odstranjena, če bomo vztrajni in nam ne bo žal časa, ki smo ga žrtvovali za našo skupnost.

Za odbor: tajnik Franc Mezgec

Proslava 20-letnice zedinjenja

O veliki prireditvi, s katero bo naše izseljenstvo proslavilo 20-letnico zedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev, poročamo obširneje na drugem mestu. Po izrednem zanimanju, ki vlada za to prireditev v naši koloniji, je pričakovati, da bo udeležba nad vse sijajna, kakor se tudi spodobi za tak pomemben jubilej.

V nedeljo 4. decembra bo ob 10. uri slovesna maša v cerkvi "Santísimo Sacramento", ulica San Martín 1039, in sicer v kripti. Prisostvoval bo poslanik g. dr. Izidor Cankar z osebjem poslaništva in pel bo slovenski cerkveni zbor pod vodstvom g. Jekšeta. Poleg tega bo virtuos g. Ljerk Špiler odigral par nabožnih komadov za violinski solo in g. Widoča bo odpela Schubertovo "Ave Marijo".

Ob 11.30 bo pa slovesna služba božja v ruski pravoslavni cerkvi ul. Brasil št. 315.

Popoldne od 5. do 7. ure bo na poslaništvu, ul. Charcas 1705, sprejem. Priredi ga g. minister za člane kolonije. Ob 7. zvečer se bo g. dr. Cankar odpeljal v Arrecifes, v pokrajini Buenos Aires, kamor ga je tamkajšnje Jugoslovansko podporno društvo povabilo na proslavo zedinjenja in 20letnice obstoja Jugoslavije.

Za one, ki se cerkvene slovesnosti v nedeljo ne bodo mogli udeležiti, naj povemo, da bo jugoslovanska radio-ura od 10. do 11. posvečena proslavi narodnega praznika.

LEPA PRILOŽNOST

Proda se dobro ohranjen kamijon po zelo ugodni ceni. Informacije na našem uredništvu.

Jugoslovanski program na državni radio-postaji

Prihodnjo soboto 26. t. m. ob 8. zvečer bo državna radio-postaja LRA, na valu od 400 metrov, obenem pa tudi po kratkem valu in sicer v zvezi s kratkovalovno postajo radia "El Mundo", prenašala nekoliko komadov jugoslovanske muzike, in sicer: Jugoslovanski narodni ples, hrvatsko pesem, srbsko kolo, slovensko pesem in macedonski ples, ki jih bo izvajal na glasovirju g. Alberto Inzuarraga. Pred prenosom programa bo naš poslanik g. dr. Izidor Cankar imel kratek govor namenjen našim izseljencem.

HIMEN

Preteklo soboto sta se poročila gđena. Dora Perfeta, doma iz Ložice pri Kanalu, in g. Josip Simčič, doma iz Ilirske Bistrice. Čestitamo!

POSLUŽUJTE SE PODJETIJ, KI OGLASUJEJO V NAŠEM LISTU!

KADAR ISČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič
DORREGO 1583 — Gs. Aires
U. T. 54 - 3588

Pozor

Za načrte, betonske preračune in Firmo, obrnite se do tehničnega konstruktorja

FRANCA KLANJSEK

Marcos Sastre 4351

Villa Devoto U. T. 50 - 0277

RESTAURANT

R E C R E O

"EL CAÑON"

Izvrstna domača hrana, prvovrstno pivo in vino. — Prostori z vrtno, pripravi za svadbe. — Kroglišče. Postrežba točna.

Se priporoča lastnik

PETER BASSANESE

JUAN B. ALBERDI y Gral.

PAZ — Buenos Aires

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji. Sporočam slovenski naselbini, da bom ob priliki 25 letnice moje fotografske obrti, vse preuredil ter razstavil moje delo, kjer se bo lahko vsak prečkal o mojih neprekosljivih izdelkih.

**VELIK POPUST PRI
FOTOGRAFIIRANJU**

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAVSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

Repatriacija Italijanov in naša manjšina

Rimska "Tribuna" piše, da je odredil Mussolini povratek vseh Italijanov v svojo domovino. V prvi vrsti da pridejo v poštev oni, ki so naseljeni v Franciji, Belgiji, Tunezu, Argeliji in Južni Afriki. Mussolini želi, da se naselijo v severni Afriki — v italijanski afriški koloniji — kjer da bo dovolj kruha za vse Italijane.

Italija je doslej trosila približno 124 milijonov lir letno za vzdrževanje zvez med svojimi izseljenci, ki so raztreseni po vsem svetu ter jih je veliko število tudi v Južni in Severni Ameriki. Del te svote je sedaj določen za naseljevanje v Afriki, kjer hoče Mussolini kompaktno naseliti svoje ljudi.

Francija ne želi, da bi se italijanski priseljenci povrnil v Italijo ali v njene kolonije; prvič, ker sama nima preveč prebivalstva in drugič, ker ne želi močne svoje sosedne.

Vseh italijanskih izseljencev je okrog 11 milijonov. Fašistična politika pa noče, da se odvisen narod izseljuje na vse vetrove, ki slednjič utonejo v drugih narodih, marveč stremi za tem, da se Italijani kompaktno naselijo in raztezajo, seveda na teritorije drugih narodov, ker svoje zemlje nimajo niti za sedanje prebivalce dovolj. Z geslom, da želijo imeti prostor pod solncem, so podjarmili Italijani Negušovo cesarstvo.

Domačini bodo polagoma izumrli, ker so že sedaj v degeneraciji ter bosta njih propast vlada kakor tudi cerkev na vse načine podpirala.

Kot je znano, je tudi italijanska vlada odredila rasno čiščenje, dasi je italijanski narod vse prej kot čistokrvno arijski, z namenom da bo na ta način lažje in uspešneje ugonabljal Afrikanke, kajti židje v Italiji ne pomenijo nobenega resnega rasnega vprašanja, marveč služijo samo za pretevo za druge dalekosežnejše namene.

Italija torej ne bo več dovoljevala izseljevanja, če ima namen še one, ki so že izseljeni, repatriirati. To se nanaša seveda samo na Italijane, medtem ko Slovencev in Hrvatov pod Italijo ne bodo želeli nazaj ter bodo italijanske oblasti, kot doslej, nudile našim ljudem vse privilegije za izselitev. Naši ljudje so se lahko že dosedaj izseljevali brez odobrenja ministrstva, medtem ko Italijani teh "ugodnosti" niso bili deležni.

Mnogi Italijani v izseljenstvu, med njimi tudi znani bivši minister Francesco Nitti, so mnenja, da italijanski izseljenci ne bodo hoteli zamenjati izseljenskega kruha za italijanski "pane imperio". Mussoliniju

se to tudi najbrže pozdeva, zato je posegel še po drugih pripomočkih, o katerih smo tudi že pisali.

Od poročenih žen zahteva, da imajo čimveč otrok. Družinam z veliko otroki je vlada odredila podpore in ko to le ni dovolj zaleglo, je odredila še znatne olajšave pri davkih. Vlada zahteva, da se vsi godni za zakon takoj poročijo ter je nastavila za vabo ceneno poročno potovanje. Ker pa vse to le ni navdušilo vseh moških za sladki zakonski jarem, je vlada odredila zakrknjenim samcem velikanski davek, ki pa tudi ni prinesel zaželenega uspeha, zato je določila za vsakega nezakonskega otroka po pedeset lir mesečno podpore. Kot poročajo, bo sedaj šlo. Moški so baje pripravljeni za sodelovanje pri ustvaritvi veliko otrok in ženske se jih tudi ne bodo branile, če bodo imele svojim malčkom kaj dati v usta.

Od začetka se naš narod ni mogel ogreti za take vrste življenje, ker je bil pač čisto nasprotno vzgojen, in so jim morali dolgo časa dajati vzgleda privadranca, sedaj pa je menda led že prebit in je v eni sami občini na Goriškem čez dvesto nezakonskih otrok. Moški so izračunali, da se jim ne splača poročiti. Čeprav jim za vzdrževanje otrok, četudi v tej zvezi morda ne vedno za svoje, odtrgaajo od plače, jim morajo na vsak način njih skromen delež pustiti, medtem ko bi kot poročen mož in oče niti svojega skromnega deleža ne bil bil gotov. Ravno tako so izračunale tudi ženske, da nezakonske matere bolje shajajo nego zakonske, če nezakonska mati dobi za vsakega otroka po petdeset lir mesečno in očetove prispevke zraven, medtem ko bi možev zaslužek zaostajal daleč za tem dohodkom, večje podpore pa bi bila deležna šele, ko bi imela več kot deset otrok, to pa ni tako hitro in do takrat je treba tudi živeti.

Tako, če z repatriacijo ne bo onega uspeha, kot bi ga Mussolini želel, zgleda, da ga bo pa v drugi njegovi "genijalni" zamisli kaj več. Nam primorskim Slovincem pa je samo to žal, da nas Mussolini ni izključil iz "čistokrvne" Italijanske rase, kajti lažje bi nam bilo živeti in se ohraniti v izolaciji, kot pa v okviru fašističnih eksperimentov. Naš narod še ni degeneriran, marveč je v svojem bistvu zdrav, zato noče na ukaz od nikogar, koliko otrok se mu mora roditi, kot tudi ne, da bi morali umirati, kadar bi se komu zljubilo ter za kakše tuje interese in ko bi najraje živel.

Šolsko društvo v Villa Devoto

V A B I

na veliko pomladansko prireditev, ki se bo vršila dne 4. decembra v društvenih prostorih GPDS. v Villa Devoto.

Na vzporedu so zelo lepe točke, ki jih bodo izvajali naši malčki. Sodelovalo bo tudi društvo v Villa Devoto.

Vabljeni ste vsi rojaki in rojakinje, posebno pa devotčani, da se te šolske prireditve polnoštevilno udeležite ter boste obenem s prostovoljnimi prispevki podprli to našo prepotrebno ustanovo.

Po prireditvi se bo vršila domača zabava ter bo bufet z vsem potrebnim dobro založen.

ODBOR ŠOLSKEGA SVETA

JUGOSLOVANSKA ŠOLA V ROSARIJU

VLJUDNO VABI

vse svoje male in velike prijatelje na lepo

PRIREDITEV

ki se vrši dne 4. decembra ob 4½ h. popoldne v šolskih prostorih (Calle Laprida 5758, omnibus št. 51). Smoter prireditve je proslava dvajsetletnice obstoja Jugoslavije; obenem bo sv. Miklavž obdaroval vse pridne otroke. — Prepričani smo, da ni nikogar ki se ne bi z veseljem odzval vabilu naše mlade šole v Rosariju. — Pozdravljeni! — Nasvidenje!

P R O G R A M

I. Živa slika: a) Himno Nacional Argentino; b) Jugoslovanska narodna himna; c) Dvajset pomladi (Deklamacija).

II. Rajanje z zastavo.

III. Šolski pevski zbor: a) Ko so tkali naše trate...; b) Oj, ti vilo Velebita; c) Tamo daleko...

IV. Narodno kolo.

V. Ženice — klepetulje (Komičen prizor).

VI. Sveti Miklavž s svojim spremstvom.

Gospodarsko Podporno Društvo Slovencev v Villa Devoto

V A B I

Vse cenjene rojake in rojakinje na

VELIKO PRIREDITEV

katera se vrši dne 27. Novembra 1938 ob 5 uri popoldne v društvenih prostorih ulica Simbrón 5148 — Villa Devoto.

S P O R E D

1. Otvoritev — Godba.
2. A. Hajdrih: Pod oknom, moški zbor.
3. V. V.: Ena Ptica, mešan zbor.
4. Ivan Albreht: SIROTA JERICA, igra v štirih dejanjih, katero izvaja društveni naraščaj.

Po končanem sporedu PRROSTA ZABAVA s PLESOM bogatim SREČOLOVOM in dobro založenim društvenim bufetom.

— Vstopnina: prostovoljni prispevki —

SVIRA SLOVENSKI ORKESTER "TRIGLAV"

Za obilno vdeležbo se vljudno priporoča

ODBOR G.P.D.S.

V slučaju slabega vremena se prireditev vrši nedeljo pozneje.

Slovenci doma in po svetu

TRŽAČANI POJEDO MNOGO RIB

Naravno je, da je konzum rib v tržaškem mestu velik. Odkar je postalo meso drago, so se Tržačani vrgli na ribe, ki so najcenejša mesnata hrana. Država sama pa konzum še bolj podpira in si prizadeva, da bi ga čimbolj zvišala. Tako se je zaradi teh ukrepov povečal ne samo ribolov, temveč tudi konzum rib. Italijanska vlada je izdala v zadnjih letih več odredb za povzdigo ribarske industrije in trgovine. V Trstu pride na trg dnevno od 90 do 120 kvintalov rib. Prejšnje leto je znašal konzum v Trstu 3.197.835 kg. Na vsakega Tržačana bi torej odpadlo 15 kg, kar pa je precej nizka številka z oziroma na druge države (Japonec pojé preko 60 kg rib na leto). Konzum rib je večji v mrzlejših mesecih, razen v januarju in februarju. Poleg znane tržaške ribarnice se nahaja v mestu in v predmestjih še 26 ribjih trgov. Država se nada, da se bo ribarstvo še močno dvignilo in da bo to ena izmed baz za gospodarsko avtarhijo.

TRŽAČAN SKOČIL POD VLAK

Dne 10. t. m. je prišel pod vlak pri železniškem prehodu v Šubičevi ulici v Ljubljani Stanislav Jež, zasebni uradnik, samski, rojen v Trstu in tja pristojen, star 25 let. Komisija je dognala, da je nesrečno izvršil samomor s tem da je skočil pod tržaški brzovlak. Kakšen je bil vzrok ni znano. Stanoval je v Glinški ulici št. 5.

UMOR V ŠEMBIJAH

Št. Peter, oktobra 1938. — V nedeljo dne 2. oktobra je Alojz Samsa, ki je bil, kot vse kaže, že delj časa v službi obmejnih finančnih stražnikov, karabinjerjev in drugih oblasti, z dvema strela iz samokresa na licu mesta usmrtil 23-letnega Antona Žnidaršiča.

Oba imenovana sta bila skupaj z drugimi vaščani v gostilni. Ko je odhajal Žnidaršič domov, ga je pred gostilno dohitel Samsa, mu prijateljsko položil roko preko ramen, ter ga tirjal, naj mu vrne posojenih 12 lir. Žnidaršič se je izgovarjal, da za enkrat nima denarja, da pa mu ga bo v kratkem vrnil. Samsa pa se ni zadovoljil z odgovorom, in ko mu je Žnidaršič ponovno zatrdel, da sedaj ne more dolga poravnati, je Samsa kratkoma potegnil samokres ter izvršil zločin z besedami "Ti bom pa jaz nekaj dal!"

Preiskava je ugotovila, da je Samsa dobil samokres, ki ga je stalno nosil s seboj, od finančnih stražnikov. Ubijalec je še nekaj dni po zločinu skrival po okolici in grozil, češ da mora ubiti še štiri vaščane. To divjanje in grožnje so vznemirjale že itak dovolj razburjene vaščane, končno so ga karabinjerji na to vendarle aretirali in odvedli v reške zapore.

OGENJ UNIČIL GARAZO

II. Bistrica, oktobra 1938. — V II. Bistrici je dne 8. t. m. nastal ogenj v dvoriščnem poslopju dvorca uprave princa Schönbrunn-Waldenburga, katerega last so ogromni kompleks gozdov okrog Snežnika. Ogenj je popolnoma uničil auto-garazo, med tem ko so ostali del poslopja, ki služi šoferju za stanovanje, po dolgem trudu obvarovali pred ognjem, ravno tako tudi dvorec sam.

Vzrok požara ni znan, koda je precejšnja.

SMRT

V Trnovem pri Il. Bistrici je umrl J. Vičič, strojnik na parni žagi St. Samsa v II. Bistrici. Zapušča ženo in 4 nepreskrbljene otroke, katerim izrekamo naše iskreno sožalje!

SVEOVNI DOGODKI IN JUGOSLAVIJA

Tudi naša država je bila prvi teden v novembru neposredno povezana s svetovnimi dogodki. Naš knez namestnik se je odpeljal v Bukarešto na obisk k romunskemu kralju Karlu, da se pogovorita o novem političnem položaju. Naš ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović pa se je v Nišu sestal z bolgarskim predsednikom Kjosjevanovim ter z njim razpravljaj o posledicah zadnjih dogodkov na razvoj v južno-vzhodni Evropi.

JUGOSLAVIJA PRED VOLITVAMI

Kljub temu, da se v Evropi še vedno odigravajo važni dogodki, ki ji dajejo novo lice, javnost posveča čim dalje več pozornosti našemu notranjemu razvoju, v katerem so po splošnem mnenju napovedane volitve najvažnejšega pomena. O vseh odločitvah in naravnost zgodovinske, drugih vprašanjih so morda mnenja različna, o tem, da so pa te volitve se pa ujemajo vsi. Glavni ravnatelj Poštne hranilnice dr. Nedeljković je pretekli teden v beograjski "Samopravi" objavil dolg članek, ki je posvečen samo temu volivnemu dnevu.

Predsednik vlade dr. Stojadinović je imel 30. oktobra v Negotinu, rojstnem kraju Petra Živkovića, velik volivni shod, katerega se je udeležilo do 20.000 ljudi. Odslej naprej bo imel do volitev skoraj vsako nedeljo kje kak tak shod največjega obsega.

Opozicija od preteklega tedna ni prišla mnogo naprej. Dr. Maček, ki je JNS omogočil kandidiranje na njegovi listi, pa je ne pusti preblizu k sebi. Dr. Kramar je bil zato spet v Zagrebu in Beogradu, kjer pa mu ni so mogli obljubiti drugega kot to, naj tudi JNS postavlja svoje kandidate po državi in tudi v Sloveniji.

Državni volivni odbor v Beogradu, ki je najvišja stopnja vsevolivne organizacije v imenu države, je že objavil volišča po vsej državi in predsednike volivnih komisij. Ker še ni mamo samouprav, so namreč tudi ti posli za vsu državo združeni v eni roki in tako državni odbor v Beogradu določa volišča za zadnje vas bog ve kje v hribih in imenuje njega predsednika — vse to po predlogih posameznih banskih uprav. Na prvi pogled je jasno, da je to prazno pošiljanje predlogov sem in tja, ker državni odbor v središču čisto gotovo razmer ne pozna bolj kot predlagatelj v pokrajini in bi ne bila pravobona nesreča, če bi predlagatelj — ban — imel pravico sam določiti volišča in imenovati predsednike. To bi bilo ceneje in hitreje. — Vseh vo v primorski 486, v dravski 637, v navski banovini 1330, v savski 1263 lišč v državi bo 7260 in sicer v do vrbaski 505, v drinski 777, v zveški 494, v moravski 882, v vardarski 755, na ozemlju Beograda, Zemuna

Pančeva pa 131. Z volitvami so seveda tudi veliki stroški, zato je finančni minister že namenil 10 milijonov din. za kritje teh stroškov.

DR. ANTE TRUMBIĆ UMRL

Dr. Ante Trumbić, prvi zunanji minister kraljevine Jugoslavije (pod takratnim naslovom: kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev) in njer zastopnik na mirovni konferenci v Parizu in v pogajanjih z Italijo pred sklenitvijo rapalske pogodbe je težko zbolel in kakor te dni javljajo vesti iz domovine je tej bolezni tudi podlegel. Na kandidni listi didata mesta Zagreba, sedaj pa bo Mačka je bil izbran za prvega kandida morali na njegovo mesto postaviti drugega.

VELIK PROMET V VSEH SVETIH V LJUBLJANI

Počasi se unaša vsesvetsko razpoloženje. Zdaj postaja znanih že tudi nekaj števil, ki zgovorno pričajo, kako velika je bila frekvenca ob prazniku, kako pridno so ljudje posegali po venih mestne občine, koliko je bilo obiskovalcev na pokopališču. Grobove je obiskalo okrog 80 tisoč ljudi, vsesvetska akcija je prinesla v fond za mestne reveže okrog 100.000 dinarjev. Lepo je zaslužila električna cestna železnica. — Na praznik se je z električno cestno železnico prepeljalo 44.449 potnikov, ki so upravi pustili 79.714.50 din. Vozilo je 38 motornih in 7 priklopnih vozov; tramvaj je prevozil ta dan 7554 km dolgo progo. Pri tem je bilo porabljenih 5980 kilovatnih ur. Uprava je pri enem kilometru vožnje zaslužila 10.72 din. Pri teh številkah seveda niso vračunane mesečne karte. Te karte seveda ne odtehtajo toliko za novo progo k Sv. Križu, kolikor za proge, ki vodijo v smeri proti pokopališču na Viču, v Dravljah in v Štepanji vasi, kamor so se ljudje vozili na progi po Zaloški cesti.

PROSLAVA DVAJSETLETNICE JUGOSLOVANSKE MORARICE

Dvajsetletnico jugoslovanske morarice so slovesno proslavili v vseh jugoslovanskih pristaniščih, zlasti pa v Kotoru, Splitu in Dubrovniku. V Splitu je namreč pred dvajsetimi leti povljenik avstrijske mornarice izročil mornarico v roke jugoslovanskim pomorskim častnikom. Izročitev je moral po ukaz avstrijskega cesarja izpeljati admiral Horthy, sedanj regent na Madžarskem. Med izročeniimi ladjami je bila tudi veličanska "Viribus Unitis", katero pa so Italijani po nekaj dneh, ko je bila že jugoslovanska last, z minami razstrelili in se je potopila. Pri tem je utonilo več sto jugoslovanskih mornarjev. Za jubilej mornarice se je tudi v Beogradu izvršila ta sprememba, da so mornarji prevzeli stražo pri kraljevem dvoru.

ZASTOPNIKI INVALIDOV PRI PREDSEDNIKU VLADE

Uredbo s katero se bo uredilo vprašanje invalidov v naši državi, bo, ko je predsednik vlade z ministrom vlada v kratkem izdala. Kakor zna Cvetkovićem vred pred nekaj dnevi odposlanstvu invalidov obljubil za trdno, da bo vlada izpolnila vse upravičene zahteve invalidov, kakor so jih bili ti sami postavili in z razlogi utemeljili. Minister za socialno politiko in narodno zdravje Dragiša Cvetković pa je invalidom v Svrliju gu včeraj izjavil, da bo vlada izpolnjuje svojo obljubo v kratkem tudi izdala uredbo, s katero bo invalidom dala vse tisto, kar so zaslužili, a jim je bilo pred leti odtrgano. S tem bo rešeno veliko pereče in boleče vprašanje, kajti naši invalidi so morali živeti v najbednejših razmerah.

ZASTOJ V IZVOZU ŽITA

Na jugoslovanskem žitnem tržišču je nastopil zastoj. Pomirjenje v svetu je kupčijo zavrla. Kupčije sklepa le Prizad, ki odkupi vsako količino pšenice, kolikor je kdo ponudi. Ta trdka nabavlja namreč žito za izvoz v tiste države, ki imajo z našo državo dogovor o odkupu določenih količin žita. Povsem pa se je ustavila kupčija s koruzo. Vzrok so zelo nizke cene. V tujezemeljstvo ne gre, pri nas se pa kupuje toliko, kolikor je potrebno za domačo porabo. Sto kilometrov suhe koruze velja okrog 100 dinarjev. Na splošno so v zadnjem tednu zastale vse kupčije z našimi pridelki, le jabolka imajo še svoje kupee.

MNOGOBRONA SELITEV V BEOGRADU

Pravo preseljevanje narodov se odigrava te dni v Beogradu. Nastopil je namreč mesec november, v katerem se morajo stanovanjski naovanja. Beograd nosi v tem pogledu gotovo rekord v Jugoslaviji. Lanjenniki seliti iz starih v nova sta je moralo v takem času zapustiti svoja stanovanja okrog 10.000 ljudi, letos pa že kar 15.000. Beograjski hišni lastniki imajo tudi to posebno navado, da odpovedujejo stanovanja takoj preko sodišča.

OLAJŠAVE ZA VOZILA

Uporaba domačih pogonskih sredstev za gonilne in stabilne motorje so začeli propagirati tudi v naši državi. Nedavno je bilo na daljših progah v Srbiji in v Sremu nekaj takih poskusov, ki so se vsi dobro obnesli. Zato bo naša država ponovno začela kriti smisel za uporabo domačih pogonskih sredstev po zgledu drugih držav, ki so v tem pogledu že mnogo pred nami. Francija, Italija, Švica in severne države so dale razne olajšave za tista vozila, ki uporabljajo domača pogonska sredstva. V prvi vrsti prihaja v poštev lesni plin. Posebnega pomena je ta novost za tiste države, ki morajo za nakup bencina in petroleja izvažati precej valut.

PRIZAD POVEČAL GLAVNICO

Na zborovanju delničarjev Privilegirane izvožniške družbe ali Prizada je bilo sklenjeno, da se delniška glavnica družbe poviša od 40 na 50 milijonov dinarjev. Sklep seveda ni mogel naleteti na opozicijo, ker ima

država sama 95% vseh delnic. Na zborovanju so delničarji iz Vojvodine zahtevali, da Prizad še vnaprej vzdržuje visoke cene poljedelskim pridelkom, zlasti pa pšenici in da ceno določi že v začetku kupčijske dobe. Delegati iz prečanskih krajev, zlasti od tam, kjer uvažajo pšenico, pa so zahtevali, da Prizad preneha dvigati cene in pri tem uporabljati denar, ki ga daje družbi na razpolago država.

LJOTIČEV ZBOR IN VOLITVE

Kandidati za poslanske volitve si dajo v čedalje večjem številu potrditi od pristojnih sodišč svoje kandidature. V vsej državi jih je tako potrjenih že več kakor sto. Zelo urni so zlasti Ljotičevci, ki so določili tudi že prvega kandidata v Sloveniji, namreč v krškem okraju. Iz tega bi se dalo sklepati, da bo Ljotič kljub prvotnim negativnim napovedim postavil svojo listo.

DOVAŽANJE TOBAKA V SPLIT

V Splitu se zbirajo velike količine letošnjega tobaka iz vse krajev v Dalmaciji in Heregovini. Tobak dovažajo z ladjami in avtomobili. Do sedaj so ga v skladiščih nagomilili celih dva milijona kilogramov. V nekaj dneh bodo prišli zastopniki tujih držav, zlasti Nemčije, Francije in Poljske, ki bodo izbirali tobak in ga kupili. Letošnja trgatve tobaka je vrgla ne samo velike količine, temveč tudi izredno dobro kakovost. Kakor znano, je tobačni monopol za našo državo najpomembnejši vir dohodkov.

VELIK VODOVOD V PROMETU

Velik vodovod, ki bo oskrboval 2 vodo 15 vasi v okolici Sanskega mosta, so dali v promet pred nekaj dnevi. Vse te vasi so trpele na pomanjkanju vode, saj so morali ljudje dnevno dovažati vodo tudi na 20 kilometrov daleč. Slednjič se jih je usmislila vlada in dala potrebne kredite na razpolago, da se je postavil velik stroj, ki bo poganjal vodo iz studenca 200 m visoko v 15 rezervoarjev, katerih vsak bo držal do 50.000 litrov vode. Ceovod je dolg 29 km. Ko so spustili prvi curek vode v nov vodovod, so kmetje privedli pravo svatovsko gostijo. Stroški za vodovod so znašali več milijonov dinarjev.

PONOVNI OBČNI ZBOR UČITELJ

SKEGA UDRUŽENJA

Ponovni občni zbor je imela večeraj v Beogradu tamkajšnja sekcija Jugoslovanskega učiteljskega združenja. Tudi na tem drugem obnem zboru je zmagała opozicija, ki hude napada glavno vodstvo učiteljske organizacije, kateri stoji na čelu znani Ivan Dimnik iz Ljubljane. Za predsednika beograjske sekcije je bil izvoljen opozicionalec Svetozar Popović. Ni verjetno, da bo glavni odbor pod vodstvom Ivana Dimnika tudi tokrat razveljavil izvolitev opozicionalec.

VELIKO DARILLO TRSTU

Mussolini je poklonil od 1 milij. lir, ki mu ga je dal na razpolago velepodjetnik in bivši finančni minister Volpi, Trstu 750.000 lir, in sicer predvsem raznim fašističnim organizacijam.

KROJAČNICA MOZETIČ

Če si nameravaš kupiti novo obleko, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsakovrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

OSORIO 5052 (Paternal) - Buenos Aires

Poslužujte se PREVOZNEGA PODJETJA "Expreso Gorizia"

Franc Lojk
VILLARROEL 1476
U. T. 54-5172 — 54-2094

Hemoroide

Najnovejši način zdravljenja
Uzorec brezplačno.
Izrežite in pošljite vaš naslov:
Casilla de Correo 1393, Bs. Aires

Trgovina čevljev BELTRAM

Vam nudi na izbiro najbolj modernih čevljev in raznovrstnega obuvala; sportnih čevljev, poletnih copat ter šolskih potrebščin.

Se priporoča ALBERT BELTRAM

DONATO ALVAREZ 2288 vogal CUCHA-CUCHA

P A T E R N A L

TRŽAŠKI PROMET SE DVIGA

Uvoz v tržaško luko kaže v pri-
meru z lanskim letom v prvih 10 me-
sekih dvig za 1.693.563 stotov. Rav-
no tako je narasel za preko 1 milij.
ton tržaški izvozni promet, in sicer
po morju. Največji uvoz po morju
je izviral iz ostalih italijanskih pri-
stanišč. Po železnici je iz inozemstva
prišlo največ v prvem polletju 1938
iz Češkoslovaške, in sicer 1.564.070
stotov, kateri sledi Nemčija, dočim
je v izvozu bilo ravno narobe.

DROGOVI ZA ZASTAVE PO NAŠIH KRAJIH

Po vsej goriški pokrajini postav-
ljajo fašistične organizacije nove
drogove za zastave. To naj bo v spo-
min Mussolinijevega obiska. Postav-
ljanje drogov je združeno z velikimi
svečanostmi, ki se jih udeležijo stran-
sine, državne in vojaške oblasti.

BOVČANI POHVALJENI

Prebivalstvo bovške občine je od
goriškega prefekta sprejelo pohval-
no pismo za prostovoljno sodelovanje
pri izgraditvi vodovoda.

POŽAR V BARKOVLJAH

V tovarni za parafin v Barkovljah
pri Trstu je izbruhnil požar. Požar
je uničil vse skladišče in napravil
škodo za 250.000 lir. Vzroka požar-
a še niso našli. Pri oblasteh prevla-
duje mnenje, da je ogenj zanetil
sločinska roka.

ŽRTEV GRANATE

Zopet se je zgodila nesreča zara-
di stare granate. Žrtev neprevidno-
sti je tokrat postal Marij Jug, doma
iz Bukovice. Ko je hotel granato od-
kopati, je počila in ga smrtno ne-
varno ranila. Ranam je kmalu po-
nesreči podlegel.

NOVE CESTE V SAVSKI BANO- VINI

V savski banovini bodo iz 226 mi-
lijonov din gradili naslednje ceste:
Zagreb — Sesvete — Dugoselo —
Božjakovina — Banova jaruga —
Brod 50 milj. din; Samobor — Bre-
gana 18. milj.; Sušak — Ljubljana
30 milj. din, Sušak — Novi Senj
30 milj. din in skozi mesta 20 mi-
lij. din. Iz tega se vidi, da je skup-
no za jadransko cesto določenih 100
milij. din, ker odpade na slovenski
del 70 milij. din.

ELEKTRIFIKACIJA ŽELEZNI- ŠKE PROGE ZAGREB—SAMO- BOR

Novi regulacijski načrt mesta Za-
greba računa tudi s tem, da bo kma-
lu elektrificirana proga Zagreb—
Samobor, ki je ozkotirna lokalna že-
leznica. Ta železnica naj bi bila po-
daljšana do glavnega kolodvora v
Zagrebu in naj bi vozila tudi proti
jugovzhodu do Velike Gorice.

DRUGI TIR NA PROGI INDJIJA— NOVI SAD

Zaradi vedno večjega prometa je

zahtevala skupna zbornica v Novem
Sadu, da naj se čimprej zgradi drugi
tir na progi Indjija—Novi Sad.

USTANOVITEV KOVINARSKÉ ŠOLE KRANJSKE INDUSTRIJ- SKE DRUŽBE

Po pisanju "Tovarniškega vestni-
ka" je Kranjska industrijska druž-
ba na Jesenicah ustanovila s 1. no-
vembrom 1938 kovinarsko šolo s prav-
nim in popolnim programom vajen-
ske šole. Prvi letnik šole bo odprt te-
dni. Pri ustanovitvi te šole je zani-
mivo, da so kandidatje izbirali prvič
v naši državi po delni psihotehnik

DRUGA LICITACIJA ZA DELA NA PROGI ČAČAK—BANJA LUK

Ker ni uspela prva licitacija za
prevzem gradbenih del na 40. sektor-
ju železniške proge Čačak—Banja
Luka (Banja Luka—Čelinci okoli 15
km.), je sedaj oddelek za gradbo
novih železnic razpisal tozadevne
drugo licitacijo za 15. november. Po-
nubena vsota mora biti nižja kot
32.620.000 din. — Nadalje je razpi-
sana že prva licitacija za 39. sektor
te proge od km 14,7—25,7 od Banja
Luke proti vzhodu.

PRIMANJKLJAJ DRŽAVNIH ŽELEZNIC

Po podatkih glavnega ravnatelj-
stva državnih železnic je znašal pri-
manjkljaj v obratovanju naših dr-
žavnih železnic (presežek izdatkov
nad dohodki) v računskem letu
1932-1933 239.1 milij., leta 1933-1934
je znašal primanjkljaj še 7.2 milij., v
pa je bil dosežen že presežek v zne-
naslednjem koledarskem letu 1935
sku 48.6 milij., ki se je naslednjega
leta stopnjeval na 100.7 leta 1937 pa
narasel na 255.2 milij. din. Izboljša-
nje finančnega položaja naših želez-
nic je razvidno tudi iz dejstva, da
so dolgovale naše železnice dne 31.
marca 1935 325.6 milij. din, v bla-
gajnah so imele samo 144 milij. din.
do 15. marca 1938 pa so dolgovi dr-
žavnih železnic bili zmanjšani na o-
koli 15 milij. din in je imela želez-
niška uprava dne 13. maja v blagaj-
nah 470.90 milij. din gotovine. Želez-
nice, ki so prej morale dobivati do-
tacije od finančnega ministrstva so
nasprotno v zadnjih treh letih odve-
le finančnemu ministrstvu v bla-
gajno 973.5 milij. din. Številke o pre-
metu kažejo, da se je število potni-
kov povečalo od 1934, ko je bilo naj-
manjše, na 1935 od 30.1 na 38.2 mi-
lij. in 1936 na 44.4 in lani na 52.96
milij. Promet zasebnega tovrnega
blaga je narasel od 1933—1934 na
1935 na od 10.946 na 12.093.000 ton.
dohodki od 1.261 na 1.345 milij. din
in 1937 na 15.216.000 ton in 1.645
milij. din. — Zgradile so se nasle-
dne proge, oziroma se še grade in se
bodo v kratkem začele graditi: Št.
Janž—Sevnica 13 km, Bileća—Nik-
šić 31 km, Ustiprača—Foča 42.5 km,
je železniški most čez Savo pri Zagre-

bu, Kraljevo—Čačak 36 km, Metko-
vić—pristanišče na morju 20 km, Bi-
hać—Knin 112 km, Kuršumlija—
Pristina 69 km in Požarevac—Kučev-
lo 61 km. Iz 4 milijardnega posojila
se bodo gradile naslednje proge:
Čačak—Valjevo—Rrina—Tuzla, Do-
boj—Banja Luka 390 km, Karlovac—
Bihać 102 km in Črnomelj—Vrbov-
sko 47 km. Za številne druge proge
so že dogotovljene trase, oziroma je
trasiranje v delu.

VOLILNI SPORAZUM

Volilni sporazum z JRZ odnosno
listo dr. Milana Stojadinovića sta
sklenila bivša veljaka JNS Lavoslav
Hanžek in Josip Cvetič, ki sta v iz-
javi časnikarjem povedala tudi to,
da se strinjajo z njima glede tega
sporazuma tudi njihovi prijatelji. Do
tega koraka ju je pripeljala akro-
batska politika JNS. Cvetič in Han-
žek sta dva izmed tistih Hrvatov, ki
so bili jugoslovenski usmerjeni.

NOSILEC OPOZICIJSKE LISTE V BEOGRADU

Nosilec opozicijske liste v Beogra-
du bo stari demokrat Ljuba Davidov-
vić. Po večkratnih posvetih so se vse
opozicijske skupine, izjemši JNS,
sporazumele za Davidovića kot no-
silec liste, a ostala štiri mesta zase-
dejo po zapovrstnem redu radikali
Ace Stanojevića, socialisti dr. Tapa-
lovića, KDK koalicija, a peti je spet
Davidovičev. Kandidati bodo: Lju-
ba Davidović, Miloš Bobić, dr. To-
palović, dr. Kostić, petega bodo de-
mokrati še določili. Vsak kandidat
si izbere tudi svojega namestnika.

BEOGRAD LEPO PRAZNOVAL 20 LETNICO OSVOBODITVE

20 letnico osvoboditve je 5. novem-
bra praznoval Beograd na zelo sve-
čan način. Vse mesto je bilo v zasta-
vah, a v raznih domovih in cerkvah
so bile spominske svečanosti. Urad-
ni zastopniki oblasti in vojske so se
zbrali v saborni cerkvi, kjer je bila
služba božja v spomin padlih jun-
kov. V Invalidskem domu pa je u-
pravnik dvora polkovnik Leko pre-
laval o zgodovinskih dogodkih, ko
je srbska vojska vkorakala v razru-
šeni, a osvobojeni Beograd.

RAZSTAVA STOJADINOVIĆEVE VLADE V SARAJEVU

Razstavo "Tri leta vlad dr. Mi-
lana Stojadinovića" so imeli tudi
v Sarajevu. Razstava je bila odprta
3. novembra dopoldne z velikimi sve-
čanostmi in so bili navzoči številni
odlični zastopniki oblasti. Trajala
je kakor je bilo določeno, do 14
novembra.

VOLIVNA PROPAGANDA JRZ

Nedelja 6. novembra je bila v zna-
menju volivne propagande, ki jo je
avedla JRZ po vsej državi. Tako je
imel predsednik vlade dr. Stojadino-
vić v Banatu v Petrogradu pred
velikansko množico zborovalcev po-
membni govor, v katerem je orisal
smernice dela vlade za preteklost in
bodočnost. Zborovanje je poteklo v
najlepšem navdušenju za dosedanje
delo vlade in za zmago JRZ 11. de-
cembra. Zborovanja se je udeležilo
veliko število ljudi iz Vojvodine in
Banata. Drug velik in veličasten
shod JRZ je imel v Parancinu notra-
nji minister dr. Korošec. Tudi na

tem shodu je velikanska množica o-
dobravala klene besede dr. Korošca,
ki je poudaril, da je vlada odločena
napraviti sporazum s Hrvati in za-
treti komunizem, ki je največji gro-
bokop sleherne države. Gradbeni mi-
nister Stosović je imel velik shod v
Leskovcu v Srbiji, pravoslavni mini-
ster Simonović pa v Kumanovem.

DRŽAVNO ŠAHOVSKO PRVENSTVO

V nedeljo 6. novembra se je začela
v Zagrebu semifinalna tekma za ša-
hovsko državno prvenstvo med ša-
hovskimi klubi. Ljubljanski šahov-
ski klub je premagal zagrebške ša-
histe z vso odločnostjo. Igralo je 6
parov in končni izid je bil 6:2 za
Ljubljano. V kratkem bo ljubljans-
ko moštvo igralo še z Beograščani.
Prav verjetno je, da bo premagala
tudi Beograščane, in da se bo zopet
priborilo naslov državnega prven-
stva.

POZIV "KOROŠKEGA SLOVEN- CA"

Glasilo naših koroških rojakov
"Koroški Slovenec" izhaja neovira-
no dalje in se tiska, kakor prej, na
Dumaju. V eni svojih zadnjih števil
je objavil na vidnem mestu debelo
tiskan tale poziv: "Prijatelj! Ro-
jak! Narodni socializem je nemško
gibanje. Korenine narodno-socialisti-
čnega pokreta so v večstoletni nem-
ški zgodovini. Narodni socializem
kakor fašizem nista nikako blago za
druge narode. Kot Slovenci in držav-
ljani Velike Nemčije pa bodimo do-
bari učenci in šoli nemškega narodne-
ga socializma in se učimo: Narodne
zavednosti! Narodne discipline! Na-
rodne vzajemnosti!"

NOVA VAS OB SOČI

Ob priliki nedavnega obiska min-
predsednika Mussolinija v Julijski
Krajin, je bil odkrit spomenik pad-
lim delavcem v Doblarju, kjer gra-
dijo veliko elektrarno. S to gesto je
bil storjen prvi korak za gradnjo no-
ve vasi, ki se bo imenovala "Isontin-
ia". V tej vasi bodo stanovali de-
lavei in uradniki, ki bodo zaposleni
pri elektrarni.

RAZNO

Kojsko. — Ofcir Velišek Raj-
mund je bil odlikovan za hrabrost v
abesinski vojni z bronasto kolajno.
Dovolj žalostno.

Koper. — Cvetka Kocijančič iz
Marezig, stara 2 leti, se je polila s
kropom. Dobila je težke opekline in
je kmalu nato umrla v strašnih bo-
lečinah.

Prosk. — 10. oktobra je po dolgi
mučni bolezni umrl Ukmar Franjo.
Naše sožalje!

Škocijan. — Na škocijanskem o-
vinku se je pripetila težja prometna
nesreča. Kolesar Rudolf Jurinčič iz
Marezig se je zaletel v motorno ko-
lo, ki ga je vodil Albin Duje iz Di-
vače in ki je imel na zadnjem sede-
žu še dveoseb i. Duje ni mogel v
zadnjem trenutku ustaviti kolesa in
niti okreniti v nasprotno stran, tako
da se je nesrečni kolesar z vso silo
zaletel v njega. Jurinčič se je ranil
na stegnu ter pobil po vsem telesu.
Duje si je zlomil lakt a ostalima se
ni prav ničesar pripetilo.

Trst. — Umrli so: Kovačič vd.
Trojer Antonija 76 let, Košuta Gvi-
don 17, Kozman Ivan 85, Sturm Ivan
56, Maslo vd. Vrh Frančiška 52, Ga-
bršček por. Mozetič Katarina 67 let,
Runtič Anton 75, Požar Matej 72,
Petaros Gregor 52, Sabadin Karl 55.

Trst. — Po zadnjih statistikah je
razvidno, da je Trst bolj razsvetljen

kakor Milano. V Trstu odpade 1
svetiljka na 45 prebivalcev, medtem
ko v Milanu pride 1 svetiljka na 53
prebivalcev. V Trstu se je povečala
rasvetljivost za 40 odstotkov v zad-
njih 10 letih po odpravi plinskih sve-
tiljk.

KANDIDATJE NA DRŽAVNI LI- STI V SLOVENIJI

Na državni kandidatni listi dr.
Milana Stojadinovića bodo v Slove-
niji kandidirali za:

Namestnik: dr. Jesenko Rok, odvet-
nik Volivno okrožje I.:

Brežice: kandidat: Tratnik Josip
župnik in ban: svetnik, Rajhenburg
nik, Sevnica.

Celje: kandidat: Mihelčič Alojzij
župan mesta Celje. — Namestnik:
Turnšek Pongrac, župan, Polzela.

Dol. Lendava: kandidat: dr. Klar
Lendava. — Namestnik: Horvat An-
Frane, okrožni ban, zdravnik, Dol-
ton, župan, Črensovec.

Dravograd: kandidat: Gajšek Ka-
rel, javni notar, Marenberg. — Na-
mestnik: Kugovnik Jurij, župan,
ban, svetnik, Prevalje.

Gornji grad: kandidat: Steblovnik
Martin, župan, predsednik Kmetij-
ske zbornice, Šmartno ob Paki. —
Namestnik: Kotnik Zorko, šol. upra-
vitelj, Rečica, ob Savinji.

Slovenske Konjice: kandidat: dr.
Ševšek Maksim, okrožni ban, zdrav-
nik, Št. Ilj v Sl. — Namestnik: Na-
potnik Matija, kmet, Tepanjski vrh,
obč. Slov. Konjice.

Laško: kandidat: Bitenc Mirko,
profesor, Celje. — Namestnik: Deže-
lak Matevž, kmet, Lože, obč. Laško.

Ljutomer: kandidat: Snoj Frane,
tajnik posojilnice, Gor. Radgona. —
Namestnik: Stuhec Alojzij, posest-
nik in ban, svetnik, Staranova vas,
obč. Križevci pri Ljutomeru.

Maribor, desni breg: kandidat:
Koban Frane, kmet in svetnik Kme-
tijske zbornice, Sele, obč. Zg. Pol-
skava. — Namestnik: Ferik Josip, vi-
šji kontrolor drž. žel., Maribor, kor-
kol.

Maribor, levi breg: kandidata: 1.
Žebot Franjo, podžupan, Maribor;
2. Špindler Josip, župan, Sv. Ana v
Slov. gor. — Namestnika: 1. Wurzi-
nger Ivan, višji kontrolor drž. žel.,
Maribor; 2. Poljanec Ludovik, žu-
pan, Sv. Anton v Slov. gor.

Murska Sobota: kandidat: Bajlee
Frane, odvetnik, Murska Sobota. —
Namestnik: Vezir Geza, pos. in žu-
pan, Martjanci.

Ptuj: kandidat: Kranje Marko,
tajnik JRZ, Maribor. — Namestnik:
Janžekovič Alojzij, posestnik in ban-
ski svetnik, obč. Sv. Lenard pri Vel
Nedelji.

Slovenjgradec: kandidat: Theur-
schuh Ivan, ravnatelj mošćanske šo-
le v Slovenjem gradu. — Namest-
nik: Novak Anton, župan, Sočanj.

Šmarje pri Jelšah: kandidat: dr.
Ogrizek Anton, odvetnik Celje. —
Namestnik: Turk Ivan, župan, Šmar-
je pri Jelšah.

Volivno okrožje II.:

Črnomelj: kandidat: dr. Koece Ju-
re, tajnik zbornice TOI, Ljubljana.

— Namestnik: Nemančič Josip, žu-
pan občine Metlika-okolica.

Kamnik: kandidat: Strein Ivan,
da. — Namestnik: Nande Novak, go-
postestnik in župan občine Komen-
stilničar in župan občine Kamnik.

Kočevje: kandidat: Rigler Alojzij,
višji veterinarski svtnik, Ljubljana.

— Namestnik: Strnad Josip, župan
občine Dobropolje.

Kranj: kandidat: Brodar Janez,
posestnik in banski svetnik, Hrastje
pri Kranju. — Namestnik: Majeršič
Ivan, banski svetnik in župan obči-
ne Tržič.

Krško: kandidat: dr. Miha Krek,
minister, Ljubljana-Beograd. — Na-
mestnik: Likar Josip, inženir in žu-
pan občine Kostanjevica.

Litija: kandidat: dr. Lavrič Jože,

**KROJAČNICA
"PRI ZVEZDI"**

Vam nudi najboljše angleško
blago (SUPERLAN)

Izdelujem moške in ženske
obleke. — V zalogi imam za
1938/39 leto tudi vsakovrstne-
ga pomladanskega in poletne-
ga blaga: za moške \$ 55.—
za ženske \$ 45.—

Za obilen obisk se priporoča
rojkom in rojakinjam

STANISLAV MAURIČ

DONATO ALVAREZ 2059
pol kvadre od Av. San Martin — Bs. Aires

**AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGO-
VORNEGA ZDRAVNIKA**
zatecite se k

Dr. A. GODEL

**AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE,
ZDRAVLJENJE PO FRANCOŠKIH IN NEMSKIH NAČINIH**

KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI
ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno
perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične
bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE
Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

**KROJAČNICA
"GORICA"**

Hočete biti dobro in
elegantno oblečeni

Pridite v krojačnico
"Gorico", kjer boste
vedno dobro
postreženi.

FRANC LEBAN
Ul. WARNEŠ 2191
(Nasproti postaje Pa-
ternal.)

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od
3—6, lepo sliko v barvah.

Odprto tudi ob nedeljah.

Atelje **MARKO RADALJ**
Facundo Quiroga 1275 in 1407
U. T. 22 - 8327
DOCK SUD

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI
ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost,
razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja
pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni.

Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah,
želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI **SUIPACHA 28**

Otok mrtvih duš

Pred nekoliko leti se so pozamezne ameriške države popolnoma samostojno reševale svoje kazenske probleme. Vsaka država je imela svoje kaznilnice, pa tudi svoje zakone, ki so določevali način kaznovanja, način postopka s kaznjencem in vse, kar je v zvezi z izvršitvijo obsodbe. Razumljivo je, da so posamezni guvernerji postavljali uradnike v svoji državi. Zato se je česta dogodila, da so bili politični prijatelji in strankini tovariši guvernerja postavljeni za uradnike, in sicer za ravnatelje in upravitelje policijskih in pokrajinskih kaznilnic. Če je imel kaznjenec kaj vplivnih prijateljev ali denarja, ni bilo ravno težko, da ga je merodajno mesto pomilostilo, da mu je zmanjšalo kazen ali kaj, sličenega. Pravo je bilo kaj negotovo v nekaterih državah, pa ni čudno, da so razne zveze in denar bile mnogo močnejše in učinkovitejše, kakor paragrafi in sodni odloki. Mnogo let je trajalo, preden so vrhovne oblasti Zveznih držav spoznale, da taka samostojnost v posameznih državah ni ravno najboljša sredstvo za preprečevanje posameznih sodnih pregreškov, spoznali so celo, da imajo usodne posledice. Zato so sklenile, da rešijo ta problem. Vlada in pravno ministrstvo sta izdelali zakonski načrt, ki je bil po dolgih debatah in velikih parlamentarnih govorih sprejet v senatu v Washingtonu. Začele se je na preosnovi kazenskih problemov.

Ko je vlada napovedala vojne gangsterjem, poklicnim tatovom in raznim drugim kriminalnim tipom s posameznih mestih, je bil izdan tudi zakon o ustanovitvi skupnih državnih kaznilnic. Težke in nepopolnejše zločince so morali po temu zakonu prepeljati v take zvezine ječe, kjer so bili nemogoči vplivi in zveze posameznih držav. Najbolj znana taka ječa posljuje pod upravo osrednje vlade v Washingtonu, je v zalivu San Franciska, ki je oddaljeno od kopnega eno miljo in pol. Imenuje se Alcatraz Island, oziroma se v jeziku zločincev imenuje The Rock (Skala), ker je ta otok ena sama težko dostopna pečina. Imenujejo ta

otok tudi Otok mrtvih duš in je od nekdanjega strah in trepeta vseh ameriških zločincev.

Poglejmo si zgodovino postanka tega skrivnostnega otoka, na katerega nima nihče pravice stopiti kakor člani ameriške policije. L. 1775. je Don Juan Manuel Ayala, predstavnik španske vlade, prvi stopil na ta otok kot belokožec, da ugotovi, če je mogoče na njem živeti. Plul je okoli malega otoka in je videl, potem ko je le končno prišel v majhem zalivu in se izkreal, da je ves otok pust. Na njem so živeli samo pelikani. Zato je tudi Ayala imenoval ta otok Island de Alcatrazes, kar pomeni otok pelikanov. Ko so Združene države leta 1846. anektirale Kalifornijo, so zasedle tudi otok, ki pa je bil nenaseljen vse do leta 1854. Tedaj je namreč vlada zgradila na njem majhno trdnjavo, ki naj bi branila nasproti ležečo lukko. Še leta 1858 je poskušal neki Jose Limantour, da bi na temelju nekkih dokumentov, ki mu jih je dal španski guverner, general Micheltoreno, dobil ta otok, ki naj bi postal njegova posest. Toda sodišče je odbilo njegove zahteve in otok je ostal v zvezi z ameriško državo. Že prav zgodaj so pripeljali na otok politične kaznjence. Prvi naseljenci so bili preveliki patrioti, ki so javno in precej ostro kritizirali način bojevanja za časa vojne med severnimi in južnimi državami. V onem času namreč še ni bilo v svobodni Ameriki svobode govora. Tako so bili ti prvi kaznjenci prvi pionirji na Alcatrazu, ki so gradili ceste in lomili kamen.

Alcatraz je nato postal vojaška kazenska kolonija. V ta namen so zgradili 1880 prve zgradbe! Pred 25 leti so bile te zgradbe prenovljene in preurejene v državno kaznilnico, kar je stalo 260 tisoč dolarjev. Kakor smo že rekli, je Otok mrtvih duš oddaljen od kopnega samo eno miljo in pol. Vsakemu se zdi prav gotovo, da bi bilo prav lahko pobegeti v otoka in plavati do obale. Toda v zadnjih 50. letih, odkar je tam kaznilnica, ni še nobenemu kaznjencu uspelo, da bi pobegeti, oziroma da bi dosegel s plavanjem obalo. Mnogi jih je že bilo, ki so to poskušali, pa so sami vedno klicali na pomoč stražnike, da jih rešijo iz ledenih valov. Odkar je Alcatraz ječa osrednje vlade, je uspelo samo enemu človeku, da je skočil z zidov. Njegovo telo so našli po nekaj dnevih na obali, vse preluknjano od streliv. Voda je vedno ledena, poleg tega pa so okoli otoka zelo močni vrtinci. Pred tridesetimi leti je eden izmed jetnikov poskušal, da ubeži na kaj čuden način. Dal se je od svojih tovarišev zabiti v sod in vreči v morje. Njegovi sojetniki so gledali tri dni vsak dan, kako sod plava okoli otoka. Priznali so in povedali stražniku, kaj so naredili in nesrečnega so rešili.

Pred desetimi leti so popolnoma preuredili in modernizirali Alcatraz. Od tega časa se tudi imenuje Otok mrtvih duš, to pa zaradi tega, ker se nihče več ne vrne s tega otoka. Časnikarji so večkrat poskušali, da bi prišli na otok, in sicer z namenom, da bi radovednim čitateljem odkrili skrivnost Alcatraza. Še nobenemu se to ni posrečilo. Samo toliko je znano o otoku, da je nemogoče pobegeti z njega, da je tam naravnost železna disciplina, da so vsi stražniki obiskovali posebno šolo, da mo-

rajo biti večji v juiju, boksu, streljanju in metanju, da so v kaznilnici posebne, mikrofonske in rentgenske naprave, ki odkrivajo vsak predmet, pa tudi vse kaznjence tajnosti. Okoli otoka plavajo signalne steklenice z napismi, ponoči so razsvetljene in ti napisi opozarjajo vsakega, da

mu preti smrt, če se približa otoku. Stražniki na stolpih takoj streljajo, če se približa kaj sumljivega. Z dovoljenjem državnih oblasti je upravitelj kaznilnice Alcatraz vendarle spregovoril. Povedal je nekaj skrivnosti in dovolil, da so fotografirali nekaj delov kaznilnice.

Carskoje selo

Dne 4. avgusta t. l. je izšel v "Izvestijih" poziv, ki ga je podpisal član Puškinove družbe, ki se zavzema za varstvo zgodovinskih znamenitosti v Carskem selu, katero se zdaj imenuje Puškin. Vsakogar, ki je kdaj prej videl to krasno rezidenco ruskih carjev, zgrabi bolelost in zgrzanje, ko vidi, v kakšno stanje je prišel ta biser pod sovjetsko vlado.

"Mesto Puškin, nekdanje Carskoje selo", pravi pisec tega članka, "ima izredno umetnostno - zgodovinsko vrednost. Tu je v liceju preživel Puškinov licej (del velike palače carice Katarine), velika palača s parkom in druga poslopja, so pravi historični spomeniki Puškinove dobe. Toda, tako licej kakor park, sta danes v skoraj popolnem razdejaju. Cela desetletja ni bilo to licejsko poslopje, ki je zdaj razdeljeno v privatna stanovanja in je popolnoma zanemarjeno, nič prenovljeno. V 4 nadstropju je tik poleg sobe, v kateri stanoval Puškin, napravljen stranišče iz desk. Stene po stanovanjih, na hodnikih in v vežah so vlažne in zapackane, mnogo oken pa je pobitih. Nekdanji Katarinin park, ki je bil pred kratkim prekrščen v Puškinov park in ki je neizmerne

važnosti kot eden najboljših zgledov vrtovstavnosti umetnosti osemnajstega stoletja na vsem svetu ter je poleg tega tudi v kar najtesnejši zvezi s poetičnim pesnikovim ustvarjanjem, je v popolnem razpadanju. Mnoge dragocene skulpture v parku so uničene ali so izginile. V skoraj popolnem razpadu so tudi krasni paviljoni, ki so stavbarska dela znamenitih arhitektov Guarengija, Rastrellija in Kamernona. Drevesni nasadi so porušeni in uničeni. Ribniki in jarki so tako zamazani, da se iz njih razširja smrad. Vsako poletje postavlja v parku kopico neokusnih trgovin in lokalov. V znameniti Kamernonovi galeriji je sedaj restavracija. Na zgodovinskem in umetniško najlepšem delu parka pa so zgradili kopalnice in veliko kamnito stranišče! Krasni kipi in skulpture pa so pokriti z raznimi pornografskimi ččkarijami. Večina kipov pa je poškodovanih. ... Že zaradi pieteto do spomina tako velikega nacionalnega pesnika, ki mu ta mesta pomenijo domovino in v katerih varstvu so tekle njegova mladeniška leta, je sovjetska vlada dolžna, da čimprej in kar najtemeljiteje na novo uredi te zgodovinske prostore."

Razdelitev povojne Evrope in samoodločba

Češkoslovaška je drugi primer, ko se rešuje v Evropi manjšinsko vprašanje. Prvi primer je bilo v Posaarju. Temu dejstvu moramo posvetiti par vrstic, zlasti z ozirom na besedo, "samoodločba", ki je ob tej priliki stala in stoji povsod na prvem mestu v svetu in na podlagi katere se celo taki, ki sami niso dovolj upravičeni k temu, zahtevali rešitev nacionalnih problemov Češkoslovaške republike.

Povojno razdelitev in razmejitev Evrope so ustvarile razne mednarodne pogodbe, pri katerih sta imeli odločilno besedo zmagoviti državi Anglija in Francija ter je torej vsa povojna zgradba plod njihovih stremeljenj in načrtov. Najvažnejši nagib, ki jih je pri tem razmejitvenem delu vodil, je bil pač v prvi vrsti čim bolj potlačiti premaganec, v drugi vrsti pa zagotoviti si v novem sistemu trajen vpliv ter gospodarsko in politično skrbstvo nad državami. Pri vsem tem je bilo njihovo poslanstvo, ki sta si ga lastili kot demokratični in svobodoljubni državci, z zgodovino polno borbo za socialne svoboščine ljudstev, le krinka za katero sta se krili, kajti notranja zgradba obeh je ostala v rokah razreda, ki gleda le na koristi ozke in majhne skupine. Položaj, ki sta si ga tako ustvarili obe ti dve velesili ju je spravil v neko brezskrbnost in komodnost ter v prepričanje, da sta za dolgo lahko brez skrbi. Toda to stanje, zgrajeno na samovoljnosti skupin, ki se niso ozirale prav nič na vsa vprašanja, ki so tekom razvoja nastala med evrop-

skimi narodi, čez kateri so kar posredno potegnili meje, je trajalo le kratke čase. Ena za drugo so se pričele kazati napake, ki so jih zagrešili zmagovalci, ko so urejevali povojno Evropo in ustvarjali nov mir in novo stanje.

Eno najvažnejših vprašanj na katero so se polagali je zelo malo važnosti, je bilo nacionalno vprašanje. Ne le, da so nastala že znotraj novih držav ponekod nacionalna vprašanja v celoti nerešena, ampak so nove meje, če že ne ustvarile, pa vsaj tako zelo zaostrile takozvano manjšinsko vprašanje, to je vprašanje, ki so ga ves čas odkar se je pokazalo v več jasnejši obliki, odpravljali, se ga izogibali in se ga bali, zavedajoč se, da bi reševanje tega vprašanja ponovno na novi in pravični podlagi izzvalo težke posledice za povojno zgradbo Evrope. Res je, da bi postalo reševanje tega vprašanja že takoj po sklepu mirovnih pogodb, nevarno, dočim bi se preje dalo v veličini primerov rešiti ugodno in pošteno za dolgo dobo. Problem je zajel tako 30 do 40 milijonov ljudi. Če bi sem vsteli še vse one primere, kjer si posamezni narodi žele drugačne rešitve, kot pa jim jo je prinesel konec vojne, vidimo, da se vse hibe, ki izvirajo iz premajhnega upoštevanja nacionalnih momentov pri preurejanju Evrope po vojni.

Vse kaže, kot smo ugotovili, da so po vojni premalo upoštevali nacionalno strukturo Evrope. Premalo, toda ne popolnoma nič. Wilson je bil tedaj, ki je proklamiral svečano, ko

je videl položaj Evrope, načelo, v katerem je edino videl rešitev tega vprašanja v Evropi, to je načelo samoodločbe ljudstev in narodov. Samoodločba, načelo svobode, prave demokracije, naj bi šele zabeležila prave meje na karti Evrope in ne samovolja par vojskovodij, ali politikov.

Takrat so narodi čakali, da se bo to načelo pričelo izvajati. Čakali so pasivno in so bili seveda prevarani.

Tedaj in še kratak čas nato, so bili vsi evropski narodi prepričani in trdno uverjeni, da je to edina pot k rešitvi in svobodi, dokler niso sile, ki so to stanje ustvarile polagoma to prvo kal vrženo med presenečene in nepravilne narode, zatrla ter zbrale v skupno fronto v borbe za hranitev ustvarjenega stanja vse, celo zastopnike razkosanih narodov in manjšin, ki se do danes v zgradbo povojne Evrope niso upali drezati in so skromno ter ponižno z večnim strahom, da se komu ne bi zamerili, zahtevali za svoje narode v njihovih mejah le malo kulturne in morda tudi teritorialne avtonomije (Manjšinski kongresi). Govoriti o kakšni samoodločbi se niso upali in tudi niso smeli.

Tako je bilo do zadnjega, ko je bil klic po samoodločbi spet vržen v svet. Toda, dočim je prvemu klicu pred 20 leti sledilo šele kasnejše razočaranje in je bil sprejet tedaj z veseljem od vseh, ker je tudi veljal za vse, je imel današnji klic čisto drugo odmev in vsebino. Samoodločba izsiljena le za močnejšega od močnejšega in z grožnjo uničitve sibkega. Samoodločba, ki ni našla veselega odmeva in upanja med milijoni, ki si jo žele. Pravico so razdelili na odlomke, čeprav so par dni pred tem proglasili, da se ta ne da deliti kot kaka stvar, ampak, da je le ena in nedeljiva (N. Chamberlain, konec septembra).

Bratska Češkoslovaška je sprejela to načelo, ki ga je tudi sama proglasila. Sprejela ga je sicer nerada, pod največjim pritiskom, od prijateljev izdana, ker je vedela da so za to zahtevo skriti drugi načrti. Pokazala pa je kljub temu s to svojo gesto, da so ji temeljna človeška in človečanska načela sveta in da jih noče kršiti nikomur. Ko bi vsi tako postopali kot majhna Češkoslovaška, bi jutri lahko topove pretopili v plugje. Plebiscit, izvajanje tako, da bi se res pokazala prava želja ljudstev, bi rešil marsikako težko in umetno izdrževano nasprotstva. Vsaj tako, kakor bodo v kratkem odločali ljudje sami o svoji nadaljnji usodi ponekod na Češkem, bi moralo odločati tudi še ostalih 30 milijonov manjšin, zlasti pa v tistih državah, ki so to pravico danes proklamirale jasno in javno, a za druge. V prvi vrsti Jugoslovani pod Italijo.

ž. j.

Pozor Rojaki!

Naznanjam, da sem spet odprl dobro znano gostilno

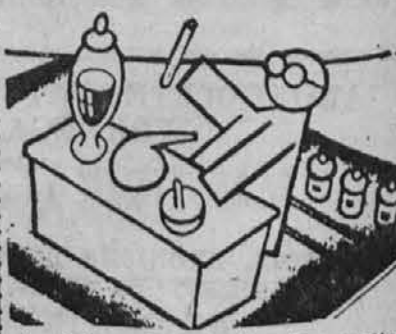
"PRI ŽIVCU"

kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravljeni tudi za svatbe.

Rojakom se priporoča lastnik

EMIL ŽIVEC
Osorio 5085 — La Paternal

Francišek Hušpaur
DIPLOMIRANI LEKARNAR
IN KEMIČAR

izvršuje vsakovrstne kemične analize po zelo nizkih cenah, svojim starijim klientom pa popolnoma brezplačno. Odjemalcem iz notranosti dežele pošilja analize potom pošte. Priporočajo se o svojem zdravju, analizirajte si kri in orino!
FACUNDO QUIROGA 1441
DOCK SUD

Ana Chrpova
Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema pensionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

ALI SI ŽE PRIDOBIL NOVEGA NA-ROČNIKA?

Obiščite
KROJAČNICO
LEOPOLD UŠAJ

ZA POMLAD

vam nudim najmodernejšega blaga iz angleških tovarn.

Cene nizke, zato

obiščite me in se boste prepričali.

GARMENDIA 4947
La Paternal — Buenos Aires

Slov. Babica

FILOMENA BENES-BILKOVA
diplomirana na univerzi v Pragi in Bs. Airesu ter večletna babica v bolnišnici Juan Fernándeza. — Zdravi vse ženske bolezni. — Slovenske žene posebno dobro negovane.
Ordinira od 9 zjut. do 9 zvečer
LIMA 1217 — BUENOS AIRES
U. T. 23 - Buen Orden 3389

ZOBOZDRAVNIKA
DRA. SAMOILLOVIĆ
de Falicov in
DR. FELIKS FALICOV
Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

ZALOGA DOBREGA VINA

Franc Kurinčič

— Ne pozabi GARAY 3910 —
telefon 61-5384
BUENOS AIRES

LISICA ZVITOREPKA

Nekoč se je lisica sprehajala po gozdu naokrog. Lačna je bila da je komaj vlekla za seboj svoj kosmati rep. Naenkrat zasliši ptičje kričanje, ki je prihajalo od vesele ptičje družbe. Takoj se je odpravila v tisto smer; kajti mislila si je: "tu bo pa gotovo dobra južina."

Potih, z skritim kosmatim repom, se je plazila proti ptičjemu kričanju. Ko je prispela v bližino, pa je videla, da se ptički vesele na visoki trti ter obirajo sladko grozdje. Ko so jo zagledali, so se ji začeli smejati, ker so jo poznali kaka zvitoropka je. "Po kaj si pa prišla, mamica?" So jo nagajivo vprašali.

Lisica pa se ni razburila, ker je vedela, da se mora v takih slučajih ohraniti mirno kri. Lepo je pogledala ptičjo družino in se začela po svoji stari navadi laskati. "Kaj bo tisto grozdje. Je sicer sladko, a nima nič drugega v sebi kot malo sladkorja. Ptički pa ki visoko letajo, potrebujejo močne hrane. Črvičkov si morate nabrati ne pa grozdja. In tu doli je vse polno muh, mušic in črvov. Kar doli stopite in se najejte!"

Veselim ptičkom je laskavo govorjenje res ugajalo in so se nekateri spustili na zemljo, da bi si poiskali črvičkov. Niso pa še prišli na tla, ko so že zginili v lačnem lisičjem gobcu. Drugi so se pa prestrašili in so takoj odleteli. Lisica-zvitoropka se je pa zadovoljno smejala.

Nekega dne se je odpravila zvitoropka v bližnjo vas, da si tam ogleda kako se bo dalo kaj zmakniti. Ko pride že v bližino naselja, zasliši žalosten jok piščancev. Le ti so mlo čivkali, ker jih je koklja kregala in tepla, ker so se preveč oddaljili in se tako izpostavili nevarnosti, da jih lisica opazi in pojé.

Lisici zvitoropki so se piščanci takoj smili, da se je na kokljo vsa razjezila ter jo sklenila pojediti iz samega usmiljenja do malih piščancev, kar je tudi v eni sapi storila. Piščanci so naenkrat postali sirote brez dobre mame. To je zvitoropko tako bolelo, ker je bila usmiljenega srca, da si je mislila: "bolje, da jih pojem, vsaj ne bodo sirote same na svetu brez mamice". In se jih lotila ter iz golega usmiljenja pojedla.

Ta zgodba se žalibog ponavlja tudi pri ljudeh.

Mladinski kotichek

Tisto leto je bila velika zima. Drevo je od mraza kar pokalo. Lisica je bila v svojem brlogu in mirno čakala, da se povrnejo lepši dnevi, da si bo med ubogimi živalicami poiskala kaj hrane.

Naenkrat pa zasliši pred vrati mlo stokanje. Odmakne nekoliko lista, z katerim je imela zadelan uho, da ni prišlo toliko mraza v luknjo in zagleda vsega premrzlega ježa, ki je bil že od nekdaj njen prijatelj. Prijatelj je bil pa zato, ker ga ni mogla pojesti, radi njegovih bodic, sicer bi bil že davno izginil v njenem požrešnem goltancu. "Kaj pa ti je, dragi striček, da se tako jočeš?" vpraša mlo zvitoropka. Jež ji solzan odgovori, da je ves premrzel in, da nima kam se zateči, zato prosi botro lisico, če ga hoče sprejeti in mu tako ohraniti življenje.

Zvitoropki se je kar dobro zdelo, da je mogla ježu dobroto napraviti. Zato pravi vsa vesela: "Kar notri striček, mi boš že še lahko povrnil to dobroto!"

Jež se je veselo zvalil v luknjo in se takoj začel obnašati kot kak gospodar. Premetaval se je s kota v kot in pritem obodel s svojimi ostrimi bodicami svojo dobrotnico. Ona mu je ugovarjala, ali pri ježu ni to nič zaleglo. On se je dalje veselil in

premetaval, da je lisica že kar krvavela od tolikih vbodov, zato mu pravi: "Striček, jaz sem pa mislila, da mi boš hvaležen za dobroto, ki sem ti jo naredila, sedaj pa vidim, da je ravno narobe!"

Nagajivi jež se je kar nasmejal, tako mu je ugajalo, da je enkrat ugnal zvitoropko, zato ji odgovori: "Veš kaj botrica, če ti ni prav pa idi drugam."

Tako je bila enkrat tudi prebrisana lisica ugnana.

DEČEK IN PTIČKI

Mali Francek je večkrat slišal starejše ljudi, ki so se razgovarjali o ptičih in njihovih gnezdih. Želel si je tudi sam enkrat videti tako gnezdo in iz njega pobrati negodne mladice.

Zato se je nekega dne odpravil v bližnji gozd ter začel iskati po drevju, kje bi zagledal kako gnezdo. Ni prav dolgo iskal, ko je na nekem grmu zagledal nekaj, veliki kepi podobnega. To pa je gnezdo, si je mislil in se začel takoj približevati. V tem trenutku pa je priletela starka, katera se je zelo prestrašila nepoznane fantiča; kajti vedela je, da so taki fantiči gnezd in mladice vedno nevarni. Najprej je na ves glas

kričala. Ko je pa videla, da se je tudi Francek ustrašil, ji je strah nekoliko polegel in začelo je mirneje obklevetati svoje drage mladice, ki so v gnezdih lačni kričali.

Francek je to opazil in zdelo se mu je, da jim je prinesla hrane. Zato je stopil korak nazaj, da s tem dá starki priliko nakrmiti lačne ptičke.

Ko je starka to opazila je takoj izpraznila svoj kljunček, v katerem je prinesla hrane svojim mladim in jih nasitila. Nato pa se je vsela na bližnjo vejo in začela lepo prepevati, tako, da se je Francek zdelo, da še ni nikoli slišal tako lepega petja. Mislil si je: kar je bilo tudi res, da se mu hoče starka na ta način zahvaliti, da je pustil mladice v miru. Sklenil je tedaj, da ne bo nikdar uničeval gnezd in mladice, ker le na ta način bo lahko pričakoval, da mu bodo ptički tako lepo prepevali v veselje in radost.

X.

MURNČEK POJE

Grlica zvonko
poje: gru-gru!
v lesu zelenem.
Vigred je tu.
Murnčka zvonka
pesem zbudi,
pa si veselo
mane oči.
Gleda začuden:
"Meni se zdi,
res že pomlad je,
čiri, čiri, čiri!
Trava visoka
je že za ped.
Proč je zdaj zima,
mrazek in led.
Zginil v dolini
zadnji je sneg.
Zlatih trobentic
poln je ves breg.
Solnce močnejše
vsak dan žari.
Še bomo peli:
čiri, čiri, čiri!"

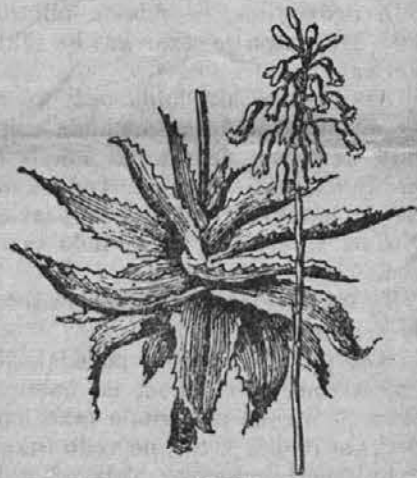
Marija Brenčič, Podlipa
pri Vrhniki

MOJ DOM

Moj dom je tam, kjer zibelka je
Save,
moj dom bregovi so deroče Drave,
moj dom je tam, kjer teče bistra
Soča,
po naših zarjah plakajoča.
Moj dom je, kjer štrle v nebo
planine,
a spodaj sladko sanjajo doline,
kjer cerkvice pozdravljajo me z
grička,
v zelenih gajih zvonko poje ptička.
Moj dom je, kjer orjak Triglav
kraljuje
in Bled ob tihem jezeru vasuje;
moj dom zelene morske so obale,
kjer naši bratje vstrajajo kot skale.
E. Kovačič.

ZVENELA ROŽA

V gredi cvetela
roža je bela;
nanjo je deček rosil,
sonce sijalo,
kadar je žgalo,
vetreček jo je hladil.
Pevce škrančček
bil je njen znanček,
dober in veren ji drug —
a preko čez morje
letel jeseni na jug.
Rožisa bela
je hrepnela,
da za škrančkom bi šla
v tisto deželo —
kjer je veselo —
tja, kjer je sonce doma.
V jutru zarana
mrzla je slana
polje pokrila in breg...
V gredi sred vrta
roža je strta,
mrtva ležala na tleh...
(Marija Brenčičeva)

ALOŠ

Otroci, sedaj je nastopila zima v naši domovini

minister videl obraz, ki je bil ves rdeč od sramu.

— Veličanstvo, — reče Panin čisto tiho, — nevreden človek vas je dobil v svoje roke, zapeljalo pa vas je vaše ljubezni, da ni vreden, da bi dihal isti zrak, ki ga vzdihavate vi!

— Grof Panin, ali mislite, da sem se ga osvobodila? — vzklikne carica Grof Panin pa se je silno začudil, ko je videl, da carica joče. — Kako naj bi si mogla misliti, da sem se ga osvobodila, ko pa moram vedno znova trepetati pred njegovimi namerami, ko sem priseljena mu izročiti vojske ter mu dajati visoka odlikovanja! Grof Panin, mar je to osvobođenje, ko moram mirno gledati, kako mi uničuje njega, ki ga ljubim?

— Oh, grof Panin, še vedno ču tim težki jarem, pod katerega me je spravil ta človek in edini cilj mojega življenja je, rešiti se tega jarma.

— Veličanstvo, vse to je odvisno samo od vas! — reče grof Panin in skomigne z rameni. — Že mnogo krat sem vam dejal, da bi bilo najboljšje, če bi grofa Gregorja Orlova brez vsakega obotavljanja pri jeli ter ga zaprli v Petro-pavlovsko trdnjavo. Iz trdnjave pa vodi pot v Sibirijo — ali pa na morišče.

Carica ne odgovori ničesar. S svojimi svetlimi očmi si je brisala solze z oči.

— Vem, grof Panin, — reče Katarina, — vaš nasvet je sicer prav dober, toda neizvedljiv na žalost! Vi veste, da grof Orlov ni sam! Z njim so vsi plenitci in če bi ga dala zapreti, bi v moji državi nastala takoj revolucija.

— Ne, — Orlov mora izginiti s površja, — pogniti mora, nikakor pa ga ne smemo kaznovati javno!

— Oh, njegov otrok — njegova hčerka — se mu je rodila prav takrat, ko sem ga ljubila, ko sem mu zaupala in ko sem se mu udala!

— Oh, ta Orlov je bil pretkan! — Grof Panin, sedaj pa mi pripovedujte vse, kar veste o njegovi hčerki. Ali je skrbel zanjo?

— Veličanstvo, — odvrne minister Panin, — Gregor Orlov svoje hčerke ne pozna!

Ko je carica Slizabeta začutila, da njeno razmerje z grofom Gregorjem Orlovim ne bo ostalo brez posledice, je svoji okolici zapovedala o vsem molčati. S svojimi dvornimi damami je odšla v Carskoje selo, kamor ni smel nihče nepoklicano priti in v tej samoti je rodila otroka.

Če pa bo grof Orlov kedaj zvedel, da se nahaja na svetu hčerka carice Elizabete, bo prepričan, da je njen oče kosaški hetman Razumovski.

Katarina si je z roko podprla glavo. Njene lepe oči so se svetile, na ustnicah pa je počival peklenski smehljaj.

— To je izvrstno! — vzklikne Katarina. — On je ne pozna, — tem bolje, — tem bolje!

— Grof Panin, sedaj pa mi povejte tudi vse drugo, kar veste o moji tekmovalki! — grof Panin, — reče Katarina, — Deklica je zelo lepa, se zna prav aristokratski obnašati ter pripoveduje najneverjetnejše stvari iz svojega življenja. Trdi da je rojena leta 1772, da je že mnogo potovala in tudi živila pod različnimi imeni. Tako se je imenovala na primer že Frank Tranvuelle, izdajala pa se je tudi že za orijentalko Ali Ermetti. Živela je že skoraj po vseh velikih mestih Evrope, a nikoli ni imela

mestih. Sedaj se nahaja v Benetkah, kjer živi kot grofica Pineberg. Pisal sem svojemu zaupniku, angleškemu zastopniku, ki me je po svojih judih obvestil o vsem.

— Nekateri trdijo, da je grofica hčerka nekega praškega krčmarja, angleški konzul v Livornu pa mi je javil, da je to hčerka nekega nemškega peka.

— V Parizu in Londonu je oslepila mnogo ljudi.

— V Parizu se je seznanila s polskim poslanikom Orginskim, pozneje pa s knezom Limburgom. Ta se je radi nje popolnoma uničil, obljubljal ji je tudi ženitev.

— Brez dvoma bi bila ta deklica postala kneginja, če bi ne bila storila nekaterih stvari, ki so jo popolnoma onemogočile. Knez jo je odpeljal na svoj dvorec. Tam je živela kot gospodarica in je imela vsega, česar ji je pozeležo sree. Ona pa je varala ga je z drugimi moškimi, dopisovala si je z mnogimi visokimi in uglednimi osebnostmi, največ pa s poljskimi begunci. Od svojih prijateljev pa je izvajala ogromne vsote denarja.

— Ti poljski begunci jo sedaj podpirajo v njenem prizadevanju, ko se izdaje za tekmovalko Vašega Veličanstva in vam poskuša ugrabiti carsko krono.

— Kakšna pustolovka! — vzklikne Katarina. — Medtem ko se je grof Gregor Orlov dvigal tulaj ob časti ter je dosegel moč, ki je v Rusiji doslej še nihče ni dosegel, se je morala njegova hčerka klatiti po svetu kakor ciganka, potikati se je morala iz mesta v mesto, iz države v državo, da pa je lahko živela, je morala varati lagati in prodajati se. — Grof Panin, ali vidite, tudi te

mu stvoru se je usoda strašno maščevala!

— Oh, če bi videla sedaj grofa Gregorja Orlova pred seboj, bi mu zaklicala:

— Tvoja hči je je postala pustolovka — blodnica!

Katarina je planila s svojega se deža in se razburjeno sprehajala po sobi. Prsi so se ji hitro dvigale.

— Prej ni nikdar pripovedovala, — nadaljuje grof Panin — da je hčerka pokojne carice Elizabete. Ko pa je po svojih mnogih potovanjih prispela naposled tudi v Italijo in ko se je v Benetkah in v Firenzi spoznala z nekim uglednim in bogatim knezom, se je začela izdajati za vašo tekmovalko, Veličanstvo.

— Mnogim osebam je pripovedala o svojem detinstvu. Ona trdi, da se jo pripeljali v Sibirijo, ko je bila še zelo mlada, od tam pa k perzijskemu šahu.

— Od druge strani pa sem zopet slišal, da jo je vzgojil neki glasbenik, potem pa je baje odšla v Italijo, kjer je spoznala kneza Radzivila.

— Naj bo, kakor je. Veličanstvo, ugotovil pa sem, da je francoska vlada pripravljena podpirati težnje te pustolovke.

— Ona živi v Benetkah v hiši francoskega poslanika. Če pa pride na Dunaj ali pa v Prago, stanuje z očetom pri pripotuje v Dubrovnik, ložira pet v palači francoskega poslanstva, vedno pri francoskem konzulu.

— Povsed jo sprejemajo kot rusko princeso, na njenih pismih pa stoji: Njenemu carskemu Veličanstvu Carici Ruski. Pravijo, da se je tudi že zvezala s Carigradom in da so naši turški sovražniki pripravljene, da bi jo priznali za carico.

— Veličanstvo, kakor vidite,

nadaljuje grof Panin, — je stvar zelo važna in je skrajni čas, da bi napravili to pustolovko neškodljivo brez ozira na to, če je hčerka pokojne carice Elizabete ali pa ne!

— Zato se obračam na Vaše Veličanstvo, da bi mi poverili to nalogo in me pooblastili, da bi mogel dobiti to nevarno osebo v svoje pesti.

Carica je molčala in razmišljevala. Bila je zelo razburjena.

Naenkrat pa plane in vzklikne:

— Grof Panin, hvala vam, da ste me pravočasno opozorili na to nevarnost! Imate prav! To pustolovko moramo uničiti! Prav nič ne dvomim o tem, da bi ne bila pustolovka!

— Veličanstvo, — odvrne grof Panin, — to najbrž ne bo tako lahko! Pustolovka se ne nahaja v Rusiji, temveč je sedaj na ozemlju toskanskega kneza, storiti ne smemo ničesar takega, kar bi medsebojne odnose še poslabšalo!

(Nadaljuje)

POZOR ROJAKI!

Slovincem, ki imajo veselje za obdelovanje zemlje in bi se hoteli osamosvojiti, se nudi sedaj ugodna prilika za koolnizacijo v provinci Salti. Natančnejše informacije dobite ob nedeljah v društvu "Slov. Doma", ali pri A. Ličenu, Avalos 374, Pater-nal.